

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem zawartym w pkt. 2 wyroku z dnia 1 września 2014 roku w sprawie sygn. akt XP 385/14 z powództwa G. W. przeciwko P.H.U. (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. o wynagrodzenie za pracę, Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zasadzając obowiązek ich zwrotu od powoda na rzecz pozwanego, jako strony przegrywającej. Na podstawie § 12 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 490) Sąd ustalił, iż na koszty poniesione przez pozwanego złożyły się wydatki związane z ustanowieniem pełnomocnika w kwocie 1800 złotych.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód, wnosząc o jego zmianę.

W uzasadnieniu swego stanowiska skarżący podniósł, iż osiąga obecnie miesięczne zarobki w wysokości 500 zł brutto pracując na ¼ etatu. Wskazał, iż jego aktualna sytuacja materialna i rodzinna uzasadnia nieobciążanie go obowiązkiem poniesienia kosztów postępowania.

W odpowiedzi na powyższe, pełnomocnik strony pozwanej wniósł o oddalenie zażalenia oraz zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Zażalenie jako bezzasadne podlega oddaleniu.

W postępowaniu procesowym sąd orzeka o zwrocie kosztów w każdym orzeczeniu kończącym sprawę według jednej z następujących zasad: odpowiedzialności za wynik procesu, stosunkowego rozdzielenia kosztów, wzajemnego zniesienia kosztów, słuszności i zawinienia.

Art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, iż strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata (radcy prawnego), koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (art. 98 § 3 k.p.c.).

Zgodnie zaś z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, iż urzeczywistniający zasadę słuszności art. 102 k.p.c. stanowi wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik sporu, a zatem nie podlega wykładni rozszerzającej i związany jest z obowiązkiem strony podania okoliczności zezwalających na przyjęcie, że zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony. Wobec tego Sąd, kierując się zasadą kontrydiktoryjności procesu, nie powinien działać z urzędu w sytuacji, gdy strona nie wykazuje istnienia przesłanek do zastosowania art. 102 k.p.c. (postanow. SN 07-12-2011 II PZ 34/11 LEX nr 1130377).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że powód tych okoliczności nie wykazał, mało tego nawet z ostrożności procesowej nie były one podnoszone. Tym samym nie sposób więc było domniemywać ich istnienia. Bezsprzecznym jest, iż powód w toku procesu, nie złożył wniosku w tym przedmiocie. W razie zaś niewystąpienia

przez stronę z wnioskiem o zwolnienie od kosztów, sąd nie ma obowiązku uzasadniać, dlaczego nie zwolnił tej strony od kosztów (art. 98 § 1 w związku z art. 102 k.p.c.). (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2011 r. III PZ 2/11, LEX nr 901638).

Niezależnie od powyższego Sąd Okręgowy zauważa, że wnioskowanie w zażaleniu o nieobciążanie powoda kosztami postępowania jest nie tylko spóźnione, ale również jedynie bardzo skrótowo odwołuje się do sytuacji życiowej i majątkowej skarżącego, co nie stanowi samo przez się wypadku szczególnie uzasadnionego, uprawniającego sąd do zastosowania art. 102 k.p.c. Sama bowiem sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 k.p.c. - z obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego. /wyrok s.apel.14-08-2013 I ACa 271/13 w L. LEX nr 1366120/.

Wobec powyższego, w ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie nie zachodziła sytuacja szczególna, uzasadniająca odstępnie od obciążania powoda kosztami procesu.

Podnieść również należy, iż przepis art. 102 k.p.c. daje sądom swobodę przy rozstrzygnięciu o zwrocie kosztów procesu, gdy stosowanie zasady wyrażonej w art. 98 k.p.c. (odpowiedzialności za wynik procesu) nie można pogodzić z zasadą słuszności. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż zastosowanie art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (zob. post. SN z 14.1.1974 r., II CZ 223/73, niepubl.).

Wobec tego, przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należy przede wszystkim wziąć pod uwagę fakty związane z samym przebiegiem procesu, tj. podstawę oddalenia żądania, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególną zawilóść lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia - trudne do zweryfikowania a limine, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą albo niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem. / wyrok s.apel. 18-07-2013 w K. I ACa 447/13 LEX nr 1349918/.

Mając na uwadze powyższe należy zauważyć, iż P. H. U. (...) sp. z o.o., jak wynika z akt sprawy, w ogóle nie powinien być pozwany w procesie, a jedynie w skutek błędu powoda został zmuszony do obrony swych praw przed sądem. Nie można również uznać, iż strona powodowa w stosunku do wskazanego pozwanego prowadziła proces w pełni lojalnie. Uzyskując w toku procesu wiedzę o braku jego legitymacji biernej, powód nie cofnął powództwa lecz nadal podtrzymywał w stosunku do niego swoje żądania, wnosząc o zasądzenie dochodzonych przez siebie kwot od pozwanego. Tym samym nie sposób uznać, że sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą usprawiedliwiał nieobciążanie jej kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej.

W świetle wszystkich wskazanych powyżej okoliczności brak więc było podstaw do zmiany zaskarżonego postanowienia.

Zaskarżone orzeczenie w pełni zatem odpowiada prawu.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Przewodnicząca: Sędziowie:

Z/ Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć powodowi oraz pełnomocnikowi pozwanego.